

PREMIUM

Prof. Mark Van Achter runt twee bordspelcafés in Antwerpen. © Steven Richardson

Valsspeler of sympathieke verliezer: welk type gezelschapsspeler ben jij? “Volwassenen moeten dringend weer leren spelen”

De krokusvakantie komt eraan, in veel families synoniem voor gezelschapspelletjestijd. Maar zoals we allemaal weten, kan een bordspel spelen soms ook zeer frustrerend zijn. Kan jij niet zo goed tegen je verlies, of word je er net gek van dat anderen dit niet kunnen? Welk type spelers zijn er zoal en wat betekent dit voor de groep? We vragen het aan professor Mark Van Achter (KU Leuven) – financieel econoom én een ervaren spelletjesspeler. “Ik zie spellen als een vorm van therapie en sociale training.”

-
-

Naast zijn academische titel heeft professor Van Achter twee bordspelcafés in Antwerpen. Met The Playground wil hij mensen uit alle lagen van de bevolking samen rond de speltafel brengen. Bedrijven komen dan weer aan hun trekken via zijn assessmentkantoor Strides. Aan de hand van coöperatieve digitale bordspellen wordt de synergie in een team hier automatisch gemeten. Spellen zijn volgens hem dan ook een uitvergroete versie van de realiteit.

Lees ook

-

PREMIUM

[“Permanent blootstaan aan prikkels en streven naar perfectie in de opvoeding van de kinderen, dat eist zijn tol”: pedagoge pleit voor 'lui' ouderschap](#)

-

PREMIUM

In het gezin van Carolien (33) en Levien (35) heersen chaos en gezelligheid: “we volgen onze eigen huisregels niet op”

“In de ‘echte wereld’ leren we ons gedrag aanpassen, maar de veilige omgeving van spellen laat toe om bepaalde aspecten van jezelf gericht bloot te leggen”, verklaart de professor. “Door emoties los te maken, kan je ze leren controleren. Zie spellen dus als een vorm van therapie en een goede sociale training. Daarnaast leren spelletjes je vaak ook beter omgaan met morele dilemma’s en strategisch plannen. En dat kan op eender welke leeftijd! Ik kan volwassenen alleen maar aanmoedigen om weer meer te gaan ‘spelen’.”

Vier spelerstypes

Al open je zo’n speldoos in de eerste plaats wel ter ontspanning. Denk daarom goed na over het soort gezelschapsspel dat je wil spelen en aan welk type spelers jij de dobbelstenen overhandigt. Daarvoor beveelt de professor een ‘cognitief diverse groep’ aan. “Daar ligt de creativiteit vaak het hoogst, en op die manier heb je ook een goede mix tussen de vier ‘Bartle Profiling’ spelerscategorieën.”

Killers zijn daadkrachtige spelers die enorm gericht zijn op winnen en andere spelers ‘doden’

Professor Mark Van Achter

Bartle wat? “Deze psychologische techniek uit de jaren negentig deelt spelers op in vier profielen: de Killer, de Socializer, de Explorer en de Achiever.” Die laten je zien hoe mensen zich juist gedragen in spellen. “Zo zijn Killers daadkrachtige spelers die enorm gericht zijn op winnen en andere spelers ‘doden’. Socializers zijn ook op de anderen gefocust, maar vinden het net leuk om met hen te interageren. Explorers verkennen liefst van al ‘de wijde wereld’ - de spelomgeving zoals de attributen, nieuwe gebieden op het spelbord, diverse speeltechnieken, ... En Achievers? Die streven vooral hun eigen doelen na, en zijn heel gevoelig voor het behalen

van hoge scores in het spel.” Onnodig te zeggen dat vier Killers een andere speldynamiek met zich meebrengen dan vier Explorers.

Wie ben ik in het spel?

Maar zal een Achiever dan bijvoorbeeld niet gefrustreerd geraken als hij plotseling gedood wordt tijdens zijn persoonlijke missie? “Dat klopt”, bevestigt professor Van Achter. “De types moeten elkaar dus wel vinden en het spel complementair maken. Samenwerken is dan uitdagender, maar ook een stuk waardevoller! Een Killer zal – zeker via coöperatieve spellen – leren niet uitsluitend voor eigen succes te gaan en een Achiever opent zijn blik naar anderen. En je kan natuurlijk ook meerdere types tegelijkertijd zijn. Al kan een Killer geen fulltime Socializer worden door zijn psyche. Hoe hij echter naar boven komt tijdens het spelen is wél kneedbaar.

“Afhankelijk van de groep waarin je speelt, kan je ook een andere speltechniek hanteren,” voegt de bordspelexpert toe. “Het beste is dus om veel te experimenteren door met verschillende groepen meerdere spellen te spelen. Hou daarbij steeds rekening met de vier profielen. Je kan je eigen inschatting ook altijd aftoetsen met een spelcoach van The Playground of via deze test. Wie weet ben je wel veel creatiever en exploratiever ingesteld in een spel dan je zelf denkt?”

Durf jezelf de vraag te stellen: ‘Waarom ontvlam ik hier nu?’

Professor Mark Van Achter

Waarom kunnen sommigen niet tegen hun verlies?

“In woede uitbarsten hangt samen met emotiecontrole en ego. Die zijn extreem bepalend in interacties tussen mensen, en meestal niet in positieve zin. Daarom is het belangrijk de juiste spellen te kiezen: daag jezelf uit, maar drijf jezelf niet tot het uiterste. Durf jezelf ook de vraag te stellen: ‘Waarom ontvlam ik hier nu?’. Na analyse kan je dan op zoek gaan naar een ander soort spel. Daarvoor kan je altijd advies vragen in een spellenwinkel of bordspelcafé.

De klassieker 'niet goed tegen je verlies kunnen' is eigenlijk een vorm van stress. "Evolutionair gezien moeten we verlies vermijden en winst maximaliseren. Stress is dan een goede manier om je bewust te maken van 'slecht gedrag' en erop te kunnen anticiperen in de toekomst. Maar we kunnen onze emoties gelukkig wel leren sturen. Opnieuw biedt een spel daar de ideale trainingsomgeving voor: je medespelers zullen je op je gedrag attent maken, zodat jij uit die reflectie kan leren."

Hoe ga je om met slechte verliezers?

"Slecht verliezersgedrag doet veel van de spelervaring teniet", aldus de professor. "Je moet als groep echt bereid zijn om die passieve agressie te coachen tijdens het spel. Als dat te moeilijk is, kan je het gedrag ook nadien bespreekbaar proberen te maken in de groep. Vermijd daarnaast om de slechte verliezer extra te gaan uitdagen als dat niet nodig is voor jouw spelstrategie.

In The Playground geven we ook gericht advies om de spelervaring voor elke groep optimaal te maken. Heel competitieve types kan je bijvoorbeeld goed temperen aan de hand van kortere, ludieke spellen waar competitie belangrijk is, maar waarbij je ook de verliezers tevreden houdt. Waarom zou je immers Risk, Intrigue of Mens Erger Je Niet spelen met mensen die niet goed tegen hun verlies kunnen? Ook coöperatieve spellen zoals The Mind of Pandemic zijn dan een uitstekend alternatief. Gelukkig is de nieuwe generatie spellen zoals Carcassonne of Catan sowieso een pak 'zachter' – dus keuze te over!"